

razžaljeni ponos in zakliče: „Marija Petrovna je moja hči!“ Vse najfinejše nijanse, vse prehodne točke pijanosti, ves up in strah oživiljene ljubezni, vse to je izraženo v Kuzofkinu. Vse druge osebe so postranske in se zbirajo krog glavnega junaka. To je vloga, v kateri igralec lahko briljira. Kuzofkina je igral gospod Verovšek, kako, to je težko popisati, morali bi ga videti sami. Bil je umetnik do zadnje pičice in smelo trdim, da presega njegov Kuzofkin njegovega priznanega Blaža Mozola. Obžalovati moramo le, da Aleksandrov in drugi igralci siliijo v ospredje takrat, ko imajo izpregovoriti le tri besede in motijo s tem igralce večjih vlog, takrat pa, ko imajo sami velike vloge, prisluškujejo tja v sredo odra in se „lové“ za besede. Upamo, da bo intendantca ponovila v prihodnje še to igro.

Omeniti moramo tudi celega dramskega osobja, ki si je izbralo za svojo benefico „Lepo Lido“. Ne pretiravamo, če nazivljemo ta pojav direktno glediški škandal. Našim igralcem se je šlo seveda za denar, in ker poznajo svoje občinstvo, so vedeli, da jim nablje „Lepa Lida“ gledišče. Umetniki, ki med sezono niso marali igrati dobrih iger, ker niso imeli vlog, v katerih bi lahko skakali in rjuli po odru, so si izbrali za svojo benefico igro, v kateri prideta na oder dva glavna junaka, eden napravljen kot slon, drugi kot balerina. Še naše občinstvo se je zgražalo nad igro in reklo: Take neumnosti pa še ne. V igro samo se niti ne podajamo. „Lepa Lida“ je končala sezono. Finis coronat opus! Hvala Bogu, da vsaj cela sezona ni bila v znamenju „Lepe Lide“, a žalostno izpričevalo je za okus igralcev in občinstva taka benefica.

Po občnem zboru „Dramatičnega društva“ se bomo ozrli še nekoliko v zakulisno življenje našega gledišča in morda bomo našli za odrom več obdelovanja vredne stvarine, kot pa smo je videli na odru.

☞

Slovenska opera.

Eno najnovejših glasbenih del je Puccinijeva „Tosca“. Puccini je že znan s svojo „Bohème“. Ni bogve kaj melodioznega v njegovih operah, zato je pa umetniška vrednost njegovih del tem večja. Libretto je prirejen po znani Sardoujevi drami. Glasba mestoma prekipeva, instrumentacija je moderna in mojstrsko riše milje. „Te deum“ koncem prvega dejanja je lep, morda preumeten. Višek opere je drugo dejanje, kjer čujemo iz akordov godbe dejanje, ki se vrši pred nami. „Tosca“ je ena najlepših oper, ki so se vprizorile v letošnji sezoni. Pela se je štirikrat: 22. marca kot častni večer g. Skalove, 24. marca kot častni večer g. Ouředníka, ter 27. in 30. marca. S „Tosco“ je opera častno zaključila sezono.

d - d.

☞

Slovanski sledovi na ozemlju davne Recije in Vindelicije. Pod tem naslovom je G. Smólski objavil v krakovski narodopisni reviji „Lud“ (Tom XI. zeszyt 4. 1905) daljši članek, v katerem na podlagi najnovejših preiskavanj dokazuje, da sta bili stara Vindelicija in Recija (južno Bavarsko in sedanje avstrijske alpske dežele s Švico vred) slovanski deželi že v dobi okoli Kristusa in davno poprej. Že ime Vindelicija in Vindelici označuje Slované: Vindi, Vendi so pri zahodnih narodih vedno Slovani. Lici, Lechicati, tudi Lechi in Lierchi so Lehi, Leški, ki so bivali ob reki Lehu, ki izvira v današnjem Predarlskem in se združuje z Donavo ne daleč od Donauwörtha, blizu Ingolstadta na Bavarskem. Besedo Leh, Lah nahajamo v slovanskem imenoslovju zelo često in ravno tako v imenoslovju nemških krajev, kjer so nekdanj bivali Slovani (Rothlech, Lechtaler Alpen, Lechsend, Lechsebene, Lechfall, Lechbrück itd.) Pri izviru reke Leh je tudi vas istega imena, ki ima 400 prebivavcev s cerkvijo, katero so v XV. stoletju sezidali grofje iz Wallisa. Prebivavci te vasi se smatrajo za sorodne s prebivavci kantona Wallis v Švici. En del Wallisa se še zdaj imenuje slovanski kraj in imena nekaterih vasi so čisto slovanska (Crimenca, Luc, Visoye, Gröna itd.). Edvard Bogusławski piše v tem pogledu: „V kantonu Wallis, kjer je v davni dobi bivalo pleme Sedunov z mestom Sedunum, se nahajajo ostanki Slovanov, ki govoré v pokvarjenem slovanskem narečju. O Sedunih govori Livij: govori o njih tudi Šafarik, omenjajo jih razne listine, ki o njih pišejo, kot o „homines, qui vocantur Windi“. V vasi Lehu rabijo toliko nenemških besedi, da ni dvoma o njih izviru (mammo = mati, mučalo = beli kruh, grischo = otrobi, schuappa = župan, schöpf = čop, géara = gora, böhlendi = boleči itd.). Ves kraj od Leha do Allgaua kaže tudi slovanske sledove. Mesto Bludenz se je prej imenovalo Plutenes in Blutenes in ni nič drugega nego Blotnica, ker je sezidano na močvirju reke Ill. Na meji Švice je gora Tabor, dalje Guschakopf, reka Strela, stari grad Vrin itd. V Engadinu so mesta: Zernetz, Crasta, Glüna, Pila, Sila. V Spodnjem Engadinu je celó jama, ki jo prebivavci imenujejo „črna djūra“ (črna luknja).

Fr. Št.

☞

Neofit Rilski. Bolgarski narod je 4. jan. (st. št.) obhajal petindvajsetletnico po smrti Neofita Rilskega, pedagoga in patriarha bolgarske književnosti. N. Rilski je bil rojen l. 1793. v Banji. Prvo omiko je prejel v rojstveni vasi, potem so ga starši dali k slikarju ikon, da bi se učil slikarstva. L. 1808. je pomagal pri slikanju rilskega samostana; tu je spoznal redovno življenje ter je sklenil vstopiti v samostan. Ko se je še bolj izobrazil, je postal učitelj v Samokovu, kjer je bival od l. 1828. do 1832. Leto 1835. je važno za bolgarsko prosveto. Bolgarski rodoljub Aprilov je